

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 1. aprīlī
(OR. en)

7808/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0092(COD)

CONSOM 78
MI 246
COMPET 203
ENER 118
ENV 313
SUSTDEV 75
DIGIT 73
CODEC 421
IA 36

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2022. gada 31. marts

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs *Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN*

K-jas dok. Nr.: COM(2022) 143 final

Temats: Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko attiecībā uz patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, nodrošinot viņiem labāku aizsardzību pret negodīgu praksi un viņu labāku informētību, groza Direktīvu 2005/29/EK un Direktīvu 2011/83/ES

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 143 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 143 *final*

Briselē, 30.3.2022.
COM(2022) 143 final

2022/0092 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, nodrošinot viņiem labāku aizsardzību pret negodīgu praksi un viņu labāku informētību, groza Direktīvu 2005/29/EK un Direktīvu 2011/83/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2022) 166 final} - {SWD(2022) 85 final} - {SWD(2022) 86 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD 114. un 169. pants) un Pamattiesību hartā (38. pants) paredzēts augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis Eiropas Savienībā. ES tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā palīdz nodrošināt arī pienācīgu vienotā tirgus darbību. To mērķis ir panākt, ka uzņēmumu darījumi ar patērētājiem ir godīgi un pārredzami un galu galā veicina Eiropas patērētāju un ES ekonomikas labklājību.

Šā priekšlikuma mērķis ir stiprināt patērētāju tiesības, grozot divas direktīvas, ar kurām Savienības līmenī aizsargā patērētāju intereses, proti, Negodīgas komercprakses direktīvu 2005/29/EK¹ un Patērētāju tiesību direktīvu 2011/83/ES². Konkrētāk, priekšlikuma mērķis ir veicināt aprites un tīro un zaļo ES ekonomiku, ļaujot patērētājiem pieņemt informācijā balstītus lēmumus par pirkumu, un tādējādi veicināt ilgtspējīgāku patēriņu. Tas ir vērsts arī pret negodīgu komercpraksi, kas maldina patērētājus attiecībā uz ilgtspējīga patēriņa izvēli. Turklāt tas nodrošina ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku un konsekventāku piemērošanu.

Priekšlikums bija viena no iniciatīvām, kas izklāstītas jaunajā Patērētāju tiesību aizsardzības programmā³ un aprites ekonomikas rīcības plānā⁴, un ievēro Eiropas zaļo kursu⁵. Ilgtspējīgu produktu rīcībpolitikas satvaru nav iespējams izveidot, ja netiek iespēcināti patērētāji un tiem netiek dota izdevība samazināt savas izmaksas. Tas ir jāpanāk, uzlabojot patērētāju līdzdalību aprites ekonomikā, it īpaši pirms līguma noslēgšanas patērētājus labāk informējot par konkrētu produktu ilgzinātību un remontējamību un pastiprinot aizsardzību pret negodīgu komercpraksi, kas neļauj patērētājiem veikt ilgtspējīgus pirkumus, piemēram, pret:

- zaļmaldināšanas praksi (t. i., maldinošām vidiskuma norādēm),
- agrīnas novecošanās praksi (t. i., priekšlaicīgu preču atteici) un
- neuzticamu un nepārredzamu ilgtspējas marķējumu un informācijas rīku izmantošanu.

Konkrētāk, priekšlikuma mērķi ir šādi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

³ COM(2020) 696 final (2020. gada 13. novembris).

⁴ COM(2020) 98 final (2020. gada 11. marts).

⁵ COM(2019) 640 final (2019. gada 11. decembris).

- Sniegt informāciju par ilgizturības komercgarantijas, ko ražotājs sniedz attiecībā uz visu veidu precēm, esamību un ilgumu vai par šādas garantijas neesamību enerģiju patērējošu preču gadījumā.
- Sniegt informāciju par programmatūras bezmaksas atjauninājumu pieejamību visām precēm, kurām ir digitāli elementi, digitālo saturu un digitālajiem pakalpojumiem.
- Attiecībā uz visu veidu precēm sniegt informāciju par produktu remontējamību, izmantojot remontējamības indeksu vai citu attiecīgu informāciju par remontu, ja tāda ir pieejama.
- Nodrošināt, ka tirgotāji nemaldina patērētājus par ietekmi uz vidi un sociālo ietekmi, produktu ilgizturību un remontējamību.
- Nodrošināt, ka tirgotājs var izteikt ar nākamības vidisko sniegumu saistītu vidiskuma norādi tikai tad, ja tā ietver skaidras saistības.
- Nodrošināt, ka tirgotājs nevar reklamēt patērētājiem ieguvumus, kurus attiecīgajā tirgū uzskata par ierastu praksi.
- Nodrošināt, ka tirgotājs var salīdzināt produktus, arī izmantojot ilgspējas informācijas rīku, tikai tad, ja tas sniedz informāciju par salīdzināšanas metodi, aptvertajiem produktiem un piegādātājiem un informācijas atjaunināšanas pasākumiem.
- Aizliegt izvietot ilgspējas marķējumu, kas nav balstīts uz sertifikācijas shēmu vai ko nav noteikušas publiskas iestādes.
- Aizliegt uz patērētājiem vērsta tirgvedībā izmantot vispārinātas vidiskuma norādes, ja produkta vai tirgotāja izcilo vidisko sniegumu nevar pierādīt saskaņā ar noteikto Regulā (EK) Nr. 66/2010 (ES ekomarķējums), dalībvalstīs oficiāli atzītām ekomarķējuma sistēmām vai citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, kuri attiecas uz norādi.
- Aizliegt sniegt vidiskuma norādi attiecībā uz visu produktu, ja tā faktiski attiecas tikai uz konkrētu produkta aspektu.
- Aizliegt pasniegt kā īpašu tirgotāja piedāvājuma iezīmi prasības, kas visiem attiecīgās produktu kategorijas produktiem Savienības tirgū ir noteiktas ar likumu.
- Aizliegt dažas prakses saistībā ar preču agrīnu novecošanos.

Šie pasākumi ir vajadzīgi, lai atjauninātu spēkā esošās patērētāju tiesības nolūkā nodrošināt, ka patērētāji tiek aizsargāti un var aktīvi veicināt zaļo pārkārtošanos. Patērētāju tiesību direktīvā pašlaik ir noteikts, ka tirgotājiem ir jāsniedz patērētājiem informācija par preču vai pakalpojumu galvenajām īpašībām. Tas ietver konkrētas informācijas prasības par juridiskās atbildības garantijas esamību, kā arī papildu komercgarantijām. Tomēr, tā kā nepastāv prasība sniegt informāciju par ilgizturības komercgarantijas neesamību, direktīva nemudina ražotājus sniegt šādas garantijas patērētājiem. Pētījumi liecina, ka gadījumos, kad patērētāji tiek

pieāvātas ar komercgarantiju, informācija par šādām komercgarantijām un veids, kādā no patērētājiem tiek pieprasīta maksa, bieži vien ir neskaidrs, neprecīzs vai nepilnīgs, līdz ar to patērētājiem ir grūti salīdzināt preces un atšķirt komercgarantiju no (obligātās) juridiskās garantijas⁶. Šis priekšlikums risinās šo jautājumu un nodrošinās, ka patērētājiem tiek sniegta informācija par to, ka pastāv vairāk nekā divus gadu ilga ilgizturības komercgarantija, kas attiecas uz visu precī, kad vien ražotājs šādu informāciju būs darījis pieejamu.

Turklāt direktīvā nav noteiktas konkrētas prasības sniegt patērētājiem informāciju par preču remontējamību. Tā vietā tajā ir prasīts “attiecīgā gadījumā” sniegt tikai informāciju par “pakalpojumiem pēc pārdošanas”. Šī informācija, kas palīdzētu veicināt preču remontu un tādējādi būtu īpaši vērtīga, šādi palīdzot patērētājiem atbalstīt aprites ekonomiku, tirdzniecības vietā lielākoties nav pieejama. Jaunākie pētījumi liecina, ka līdz pat 80 % ES patērētāju apgalvo, ka viņiem ir grūti atrast informāciju par to, cik viegli ir salabot produktu⁷.

Negodīgas komercprakses direktīvas vispārīgos noteikumus par maldinošu praksi var piemērot zaļmaldināšanai, ja tā negatīvi ietekmē patērētājus, katru gadījumu novērtējot atsevišķi. Tomēr direktīvā vai tās I pielikumā (melnajā sarakstā) nav īpašu noteikumu, kas noteiktu, ka šāda prakse jebkuros apstākļos ir negodīga. Nesenās pārbaudes tīmekļa vietnēs, ko Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkla iestādes veica nolūkā atklāt maldinošas vidiskuma norādes, apstiprināja, ka ir nepieciešams stiprināt noteikumus, lai atvieglotu izpildi šajā jomā. Turklāt nesenā Komisijas pētījumā tika izvērtētas 150 vidiskuma norādes un konstatēts, ka ievērojama daļa (53,3 %) no tām sniedz neskaidru, maldinošu vai nepamatotu informāciju par produktu vidiskajiem raksturlielumiem visā ES un daudzās produktu grupās (gan reklāmā, gan uz produkta)⁸.

Tāda pati situācija pastāv arī attiecībā uz agrīnu novecošanos. Īpašu noteikumu trūkums un nepieciešamība novērtēt prakses konkrēto ietekmi uz patērētājiem apgrūtina direktīvas īstenošanu šajā jomā. To apliecina fakts, ka 76 % respondentu, atbildot uz šā priekšlikuma sagatavošanas gaitā veiktās atklātās sabiedriskās apspriešanas anketas jautājumiem, minēja, ka pēdējo trīs gadu laikā viņi ir saskārušies ar negaidītu produkta atteici⁹.

1.2. Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem

Direktīva (ES) 2019/771¹⁰ (Preču pārdošanas direktīva) veicina preču ilgizturību, izmantojot juridisko garantiju, kas patērētājiem nodrošina konkrētas tiesības vismaz divu gadu laikposmā, kuru dalībvalstis var pagarināt, ievērojot konkrētus nosacījumus. Tajā arī paredzēti nosacījumi, ar kādiem ražotājs patērētājam var piedāvāt ilgizturības komercgarantiju.

⁶ Eiropas Komisija, *Consumer market study on the functioning of legal and commercial guarantees for consumers in the EU*, 2015. gads. Eiropas Komisija, *Impact Assessment supporting study: Study on Empowering Consumers Towards the Green Transition*, 2021. gada jūlijs. *Commercial warranties: are they worth the money? ECC-Net*, 2019. gada aprīlis.

⁷ Eiropas Komisija, *Behavioural Study on Consumers' engagement in the circular economy*, 2018. gads, 81. lpp.

⁸ Eiropas Komisija, *Environmental claims in the EU – inventory and reliability assessment*, 2020. gads.

⁹ Eiropas Komisija, *A New Consumer Agenda. Factual summary report – public consultation*, 2020. gads, 20. lpp.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28. lpp.).

Šis priekšlikums palielinās patērētājiem pārredzamību par komercgarantijām un tādējādi arī stimulēs ražotājus piedāvāt ilgizturības komercgarantijas uz laiku, kas pārsniedz divus gadus, un noteiks tirgotājiem pienākumu tirdzniecības vietā sniegt informāciju par ražotāju sniegto ilgizturības komercgarantiju esamību (vai to neesamību enerģiju patērējošu preču gadījumā) un ilgumu.

Gan Preču pārdošanas direktīva, gan Digitālā satura direktīva¹¹ nodrošina, ka patērētājiem tiek piegādāti programmatūras atjauninājumi, lai produkts būtu atbilstīgs līguma darbības laikā vai arī laikposmā, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt.

Tomēr netiek risināts jautājums par produktu salīdzināmību tirdzniecības vietā, balstoties uz programmatūras atjauninājumu pieejamību. Šis priekšlikums noteiks pienākumu pirms līguma noslēgšanas informēt patērētājus par programmatūras atjauninājumu esamību un laikposmu, kurā ražotājs apņemas tos piegādāt gadījumā, kad ražotājs šo informāciju ir sniedzis. Lai izvairītos no nevajadzīgas informācijas sniegšanas patērētājiem, gadījumā, ja ilgizturības komercgarantija jau tiek piedāvāta uz laikposmu, kas pārsniedz divus gadus, informācijas sniegšanas pienākums tirgotājiem saglabājas tikai attiecībā uz programmatūras atjauninājumiem, ja tos sniedz ilgāk, nekā pastāv ilgizturības komercgarantija.

Tā kā ar šo priekšlikumu groza spēkā esošās ES patērētāju tiesību direktīvas, tā noteikumi varēs balstīties uz visu izpildes mehānismu klāstu, kas paredzēti spēkā esošajās ES patērētāju tiesībās un nesen pastiprināti ar Labākas izpildes un modernizēšanas direktīvu¹², Pārstāvības prasību direktīvu¹³ un pārskatīto Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā¹⁴.

1.3. Saskaņība ar citām ES politikas jomām

Izņemot atsevišķas atkāpes, divas patērētāju tiesību direktīvas, kuras grozītas ar šo priekšlikumu, piemēro visās tautsaimniecības nozarēs. Ņemot vērā to vispārīgo tvērumu, tās attiecas uz daudziem aspektiem uzņēmumu darījumos ar patērētājiem, uz kuriem var attiekties arī citi, specifiskāki ES tiesību akti dažādās jomās. Mijiedarbību starp Savienības tiesību aktu dažādiem instrumentiem regulē *lex specialis* princips. Saskaņā ar šo principu vispārīgās patērētāju tiesību direktīvas piemēro tajos gadījumos, kad attiecīgos aspektus uzņēmumu darījumos ar patērētājiem nereglamentē specifiskāki ES tiesību aktu noteikumi. Tādējādi vispārīgās patērētāju tiesību direktīvas darbojas kā “drošības tīkls”, kas nodrošina augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni visās nozarēs, papildinot un novēršot nepilnības nozarspecifiskos Savienības tiesību aktos.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/770 (2019. gada 20. maijs) par dažiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādes līgumu aspektiem (OV L 136, 22.5.2019., 1. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/2161 (2019. gada 27. novembris), ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/6/EK, 2005/29/EK un 2011/83/ES attiecībā uz Savienības patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku izpildi un modernizēšanu (OV L 328, 18.12.2019., 7. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2020/1828 (2020. gada 25. novembris) par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un ar ko atceļ Direktīvu 2009/22/EK (OV L 409, 4.12.2020., 1. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2394 (2017. gada 12. decembris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.).

Šo priekšlikumu papildinātu divas citas ES līmeņa iniciatīvas: zaļuma norādes un ilgtspējīgu produktu iniciatīva. Zaļuma norādes iniciatīvas mērķis būs ieviest papildu prasības saistībā ar vidiskuma norādēm par produktiem un organizācijām, tās paredzot gan tādos gadījumos, kad uzņēmumi tās sniedz patērētājiem, gan tādos, kad tie tās sniedz citiem uzņēmumiem.

Ilgspējīgu produktu iniciatīva (IPI), kuras mērķis ieviest ilgtspējības prasības produktiem, ko pārdod Eiropas Savienībā, ir balstīta uz pašreizējo Ekodizaina direktīvu¹⁵. Šīs trīs iniciatīvas ir savstarpēji saskanīgas un papildinošas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Patērētāju tiesību aizsardzība ietilpst ES un tās dalībvalstu kopīgajā kompetencē (“dalītā kompetence”). Kā noteikts Līguma par ES darbību (LESD) 169. pantā, ES jāpalīdz aizsargāt patērētāju ekonomiskās intereses, kā arī jāatbalsta viņu tiesības gūt informāciju un izglītību, lai aizstāvētu savas intereses. Šā priekšlikuma pamatā ir 114. pants, kas saskaņā ar 169. panta 2. punkta a) apakšpunktu ir juridiskais pamats tādu pasākumu pieņemšanai, kuri veicina 169. panta mērķu sasniegšanu saistībā ar iekšējā tirgus izveidi.

Papildus vienotā tirgus un patērētāju aizsardzības mērķu sasniegšanai ar priekšlikumu arī centīsies nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni, paverot iespējas aprites, tīrajai un zaļajai ekonomikai. Tā kā šie vidiskie ieguvumi papildina patērētāju aizsardzības un vienotā tirgus izveides galvenos mērķus, LESD 114. pants par iekšējā tirgus izveidi, pienācīgi ņemot vērā LESD 169. pantu, joprojām ir atbilstošais juridiskais pamats.

• Subsidiaritāte (dalītas kompetences gadījumā)

Ar šo priekšlikumu groza ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumus, kuru pieņemšana tika uzskatīta par nepieciešamu un bija saskaņā ar subsidiaritātes principu. Labāk funkcionējošu vienoto tirgu nevar nodrošināt tikai ar valstu tiesību aktiem vien. ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi, padziļinoties vienotajam tirgum, kļūst arvien aktuālāki, un palielinās ES patērētāju darījumi starp dalībvalstīm. Šajos ierosinātajos grozījumos risinātās problēmas ir ES mēroga problēmas, kurām ir vieni un tie paši cēloņi. Tāpēc efektīva būs tikai ES līmeņa rīcība.

Eiropas Savienībā pārrobežu tirdzniecības apjoms un intensitāte ir pietiekami liela, lai nesaskanīgas – vai pat tikai atšķirīgas – dalībvalstu politikas izvēles vienotā tirgus efektīvu darbību padarītu neaizsargātu. Turklāt tirgotāji var sasniegt patērētājus pāri dalībvalstu robežām. Tas var radīt problēmas, kuras valstu likumdevēji un regulatori nevar pienācīgi risināt, darbojoties atsevišķi.

Ja netiks veikti pasākumi ES līmenī, valstu iniciatīvas, lai arī sniegtu noteiktus ieguvumus patērētājiem un valstu tirgiem, varētu izraisīt vienotā tirgus sadrumstalotību, kas savukārt radītu juridisko nenoteiktību un palielinātu atbilstības nodrošināšanas izmaksas.

Ar Direktīvu 2005/29/EK nodrošina, ka tiek pilnībā saskaņoti valstu noteikumi par negodīgu komercpraksi, kuri rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm. Ar

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem (OV L 285, 31.10.2009., 10. lpp.).

Direktīvu 2011/83/ES principā paredz pilnībā saskaņot noteikumus attiecībā uz prasībām par informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas.

Jebkurš jaunais valsts tiesību akts, kas ietilpst šo direktīvu tvērumā, būtu pretrunā pilnībā saskaņotajam tiesiskajam regulējumam. Šis priekšlikums palīdz mazināt grūtības, ar kurām saskaras valstu iestādes, īstenojot spēkā esošos uz principiem balstītos Direktīvas 2005/29/EK noteikumus tādās kompleksās jomās kā maldinošas vidiskuma norādes, agrīnas novecošanās prakse un nepārredzami ilgtspējas marķējumi un ilgtspējas informācijas rīki. Sīkāk precizējot, kad un kā šāda prakse būtu kvalificējama kā negodīga, patērētāju tiesību aizsardzības efektivitātes ES tiktu palielināta.

Lai nodrošinātu, ka patērētāji var izdarīt uz informāciju balstītu izvēli par pirkumu, ar šo priekšlikumu groza arī Direktīvu 2011/83/ES, tajā pieprasot tirgotājiem informāciju par produkta ilgzturību un remontējamību sniegt pirms līguma noslēgšanas. Tas nodrošinās, ka patērētāji, iegādājoties produktus vienotajā tirgū, var gūt labumu no šādas informācijas.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikumā paredzētie pasākumi ir samērīgi ar mērķi ļaut patērētājiem pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par pirkumu, veicināt ilgtspējīgu patēriņu, novērst tirgotāju negodīgu komercpraksi, kas kaitē ilgtspējīgai ekonomikai un novirza patērētājus no ilgtspējīga patēriņa izvēles, kā arī nodrošināt ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku un konsekventāku piemērošanu.

Prasība sniegt informāciju par ražotāja sniegtās ilgzturības komercgarantijas, – uz laikposmu, kas pārsniedz divus gadus, – esamību, ir nepieciešama tikai tad, ja ražotājs šo informāciju dara pieejamu tirgotājam. Turklāt attiecībā uz enerģiju patērējošām precēm patērētāji būtu arī jāinformē par to, ka ražotājs minēto informāciju nav darījis pieejamu. Tirgotājiem šī prasība jāievēro tikai attiecībā uz enerģiju patērējošām precēm, kuru ilgzturību var ticami aplēst un par kurām patērētāji lielākoties ir ieinteresēti saņemt šo informāciju.

Attiecībā uz precēm, kurām ir digitāli elementi, *informācija par pieejamajiem programmatūras atjauninājumiem* ir jāsniedz tikai tad, ja atjauninājumus piegādā laikposmā, kas ir ilgāks par periodu, uz kuru attiecas ražotāja sniegtā ilgzturības komercgarantija, un ja šādu informāciju tirgotājam sniedz ražotājs. Turklāt šāda informācija būtu jāsniedz tikai vienā attiecīgo digitālo elementu piegādes gadījumā.

Attiecībā uz digitālajiem pakalpojumiem un digitālo saturu *informācija par pieejamajiem programmatūras atjauninājumiem* ir jāsniedz tikai tad, ja šādu informāciju tirgotājam sniedz pakalpojumu sniedzējs, gadījumā, ja pakalpojumu sniedzējs nav tirgotājs. Turklāt šāda informācija būtu jāsniedz tikai vienā attiecīgā digitālā pakalpojuma vai satura piegādes gadījumā.

Informācija par *produktu remontējamību, norādot remontējamības indeksu vai citu attiecīgu informāciju par remontu*, tirdzniecības vietā ir jāsniedz tikai tad, ja saskaņā ar ES tiesību aktiem minētajam produktam jau ir izveidots remontējamības indekss vai kad ražotājs ir darījis pieejamu citu būtisku informāciju par remontu. Ja šāda informācija nav pieejama, tirgotājiem nav pienākuma informēt patērētājus tirdzniecības vietā.

Paredzams, ka *aizliegums uz patērētājiem vērsta tirgvedībā izmantot vispārinātas vidiskuma norādes* sniegs ievērojamu labumu patērētājiem un vienlaikus samazinās slogu tirgotājiem. Tirgotājiem ir atļauts sniegt vispārinātas vidiskuma norādes gadījumos, kad produktu vai

tirgotāju izcilo vidisko sniegumu var pierādīt saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 (ES ekomarķējums), dalībvalstīs oficiāli atzītām ekomarķējuma sistēmām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 66/2010 11. pantu vai saskaņā ar citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem.

Paredzams arī tas, ka *aizliegums sniegt vidiskuma norādi attiecībā uz visu produktu, ja tā faktiski attiecas tikai uz konkrētu produkta aspektu*, sniegs ievērojamu labumu patērētājiem, un vienlaikus tiks precizēti noteikumi tirgotājiem, nodrošinot tiem vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Tas ļaus tirgotājiem turpināt sniegt vidiskuma norādes attiecībā uz konkrētu produkta aspektu, ja vien patērētājam ir skaidrs, ka šī norāde attiecas uz konkrētu aspektu, nevis uz visu produktu kopumā.

Tādas *prakses aizliegums, kas saistīta ar produktu agrīnu novecošanos*, ir vērsts uz konkrētu un labi definētu pastāvošo praksi, un tā mērķis ir nodrošināt juridisku noteiktību tirgotājiem un atvieglot noteikumu izpildi, jo izpildes iestādēm nebūs jāpierāda, ka nolūkā stimulēt jauna modeļa iegādi produkts ir izstrādāts tā, lai tas agrīni novecotos.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Tā kā ar šo priekšlikumu groza divas spēkā esošas direktīvas, vispiemērotākais instruments ir direktīva.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

2017. gadā tika veikta attiecīgi ES patērētāju un tirgvedības tiesību aktu un Patērētāju tiesību direktīvas atbilstības pārbaude un izvērtējums. Šā darba konstatējumi galvenokārt norādīja uz nepieciešamību uzlabot informētību par noteikumiem un to izpildi un uz iespējām patērētājiem vērsties pēc tiesiskās aizsardzības, lai optimāli izmantotu spēkā esošos tiesību aktus, kā arī norādīja uz nelielām izmaiņām, kas nepieciešamas digitalizācijas dēļ.

Ņemot vērā to, ka galvenā uzmanība tika pievērsta izpildei un digitalizācijai, netika izdarīti īpaši secinājumi par ES patērētāju tiesību nozīmi ilgtspējīgā patēriņā – jautājumā, kurš dažus gadus pēc paziņojuma par Eiropas zaļo kursu ir kļuvis politiski vēl nozīmīgāks. Tomēr, kad vien tas ir iespējams un būtiski, šis instruments balstās uz 2017. gadā veiktā darba gaitā apkopotajiem konstatējumiem un secinājumiem¹⁶.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Gatavojot šo priekšlikumu, Komisija apspriedās ar ieinteresētajām personām, izmantojot:

- atgriezeniskās saites mehānismu par sākotnējo ietekmes novērtējumu;
- sabiedrisko apspriešanu tiešsaistē,
- mērķtiecīgas apspriešanās ar galvenajām ieinteresētajām personām, kas ietver aptuveni 150 padziļinātas intervijas ar galvenajām grupām, uz kurām attiecas

¹⁶ Atbilstības pārbaudes rezultāti par patērētāju tiesību aizsardzības un tirgvedības tiesību aktiem un Patērētāju tiesību direktīvu
<https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>

- iniciatīva: valstu iestādēm, ES un valstu uzņēmumu apvienībām un ES un valstu patērētāju apvienībām;
- datorizētas telefonintervijas ar vairāk nekā 100 uzņēmumiem;
 - tiešsaistes patērētāju aptauju, kurā piedalījās gandrīz 12 000 patērētāju visās ES valstīs;
 - četrus ekspertu darbseminārus ar dažādām ieinteresēto personu grupām.

Atklāta sabiedriskā apspriešana tiešsaistē

Šajā atklātajā sabiedriskajā apspriešanā tika konstatēts, ka vidisko norāžu par produktiem ticamības pārbaude ir lielākais šķērslis labākai patērētāju iesaistei zaļās pārkārtošanās procesā un virzībā uz ilgtspējīgāku patēriņu. Patērētāju organizācijas biežāk nekā uzņēmumu apvienības to identificēja kā šķērslī.

Lielākā daļa respondentu pēdējo trīs gadu laikā ir saskārušies ar negaidītu produkta atteici. Par visproblemātiskākajiem tika atzīti IKT produkti, kam sekoja nelielas sadzīves tehnikas ierīces un apģērbs un apavi.

“Informācija par produkta remontējamību” tika identificēta kā risinājums, kas, visticamāk, ļaus patērētājiem izvēlēties ilgtspējīgākus produktus un piedalīties aprites ekonomikā. To īpaši atbalstīja publiskās iestādes un iedzīvotāji, bet ne uzņēmumi/uzņēmumu organizācijas, kas tā vietā deva priekšroku “*informācijai par produkta aprites cikla vidisko un klimatisko pēdu*”. Tā tika novērtēta arī kā otrais labākais risinājums kopumā.

Labāka informēšana par produktu ilgzurību/darbmūžu tika identificēta kā labākais risinājums, kā iespēcināt patērētājus virzībā uz zaļo pārkārtošanos. To īpaši atbalstīja patērētāju organizācijas un iedzīvotāji, bet ne uzņēmumu/uzņēmumu organizācijas vai uzņēmumu apvienības, kas deva priekšroku “*informētības uzlabošanai par patērētāju lomu aprites ekonomikā un zaļās pārkārtošanās*” procesā.

Mērķorientēta apspriešana

Šajā apspriešanā, kas tika veikta, lai paplašinātu tiešsaistes atklātajā sabiedriskajā apspriešanā saņemtās atsauksmes, gandrīz visas ieinteresētās personas (izņemot nozares pārstāvjus) piekrita viedoklim, ka patērētājiem netiek sniegta informācija vai nav pienācīgas piekļuves informācijai par i) produktu ietekmi uz vidi, ii) preču darbmūžu, iii) specifiskām produkta īpašībām, kas var izraisīt agrīnu atteici, un iv) remonta pakalpojumu, maiņas daļu un programmatūras atjauninājumu/modernizācijas pieejamību.

Lielākā daļa patērētāju organizāciju uzskatīja, ka patērētāji tiek pakļauti zaļmaldināšanai un ka zināmā mērā notiek preču “priekšlaicīga novecošanās”. Nozares pārstāvji tiecās nepiekrīst. Lielākā daļa ieinteresēto personu grupu kā problēmu identificēja arī ilgtspējas marķējumu pārplūdi.

Aptauja datorizētu telefoninterviju veidā

Ražotājiem un mazumtirgotājiem tika lūgts norādīt dažādu juridisko prasību ieviešanas ietekmi un izmaksas attiecībā uz to organizāciju. Atbildes par katru prasību bija šādas.

- “Informācijas sniegšana par produkta dizaina aspektiem, kas var izraisīt tā agrīnu atteici”, radītu vislielāko ietekmi un maksātu visvairāk.

- “Spēcīgākai patērētāju aizsardzībai pret plānotu (tīšu) novecošanās praksi” būtu vismazākā ietekme.
- “Pienākums sniegt informāciju par komercgarantijas ilgumu attiecībā uz visiem produktiem” un “[p]ienākums skaidri informēt patērētāju, ka attiecīgajam produktam netiek sniegta nekāda ilgizturības komercgarantija”, būtu lētākais risinājums.

Patērētāju aptauja tiešsaistē

Aptaujā tika konstatēts, ka patērētāji, šķiet, ir gatavi piedalīties zaļās pārkārtošanās procesā. Lielākā daļa respondentu nevēlējās maksāt par informāciju (piemēram, izmantojot lietotni) par “ilglietojuma preču” ilgizturību un remontējamību. Aptuveni puse respondentu norādīja, ka viņi ir ar mieru maksāt papildus sākotnējai cenai par produktu, kas kalpo ilgāk un nav jāremontē, un līdzīga daļa norādīja, ka viņi ir gatavi maksāt papildus par identisku produktu, kas kalpo ilgāku laiku un veikt nelielus/samērīgus remontus. Pat vēl lielāka daļa norādīja, ka viņi ir gatavi maksāt papildus par identisku produktu, uz kuru attiecas komercgarantija, kas segtu remonta izmaksas. Kā galvenais šķērslis, kas neļauj patērētājiem pieņemt ilgtspējīgākus paradumus, tika identificēta “[š]ķietami augstākā cena par videi draudzīgiem produktiem”, un par efektīvākajiem risinājumiem, kā palīdzēt patērētājiem izvēlēties vidiski ilgtspējīgākus produktus, tika identificēta “[l]abāka informēšana par produktu ilgizturību/darbmūžu” un “[l]abāka patērētāju informēšana par produkta aprites cikla vidisko un klimatisko pēdu”.

Ekspertu darbsemināri

Pirmais darbseminārs

Tajā apkopoja viedokļus par **problēmu apmēru** un **efektīvas rīcības piemērus**. Tajā apstiprināja daudzus citos apspriešanas virzienos izdarītos konstatējumus. Lielā mērā tika piekrists, ka pastāv zaļmaldināšana un var būt grūti iegūt informāciju par produkta ilgizturību. Tika paustas šaubas par to, vai produkti ir apzināti izveidoti tā, lai iestātos agrīna to atteice.

Otrais darbseminārs

Tajā apkopoja nozares apvienību viedokļus par to, kā var izmantot digitālos līdzekļus, lai sniegtu informāciju par produktu. Tajā uzsvēra dažas iespējas, ko digitālie rīki (piemēram, QR kodi, e-marķējumi) piedāvā obligātās informācijas sniegšanai par produktu un produktu marķējuma vienkāršošanai.

Tajā uzsvēra arī dažas problēmas, jo īpaši attiecībā uz MVU, kuriem var būt nepieciešams finansiāls atbalsts, lai ieviestu šos instrumentus, un attiecībā uz mazaizsargātiem patērētājiem, kuriem tie nav pieejami vai kuri tos nevar izmantot.

Trešais darbseminārs

Tajā apkopoja atsauksmes par iespējamiem **dažādo problēmu risinājumiem**. Semināra dalībnieki atkārtoti pievērsās daudziem no tiem pašiem jautājumiem, kas tika izvirzīti iepriekšējās apspriešanās, un apliecināja atbalstu dažiem izskatāmajiem politikas risinājumiem.

Ceturtais darbseminārs

Tajā apkopoja **patērētāju tiesību aizsardzības iestāžu** (PTA iestāžu) viedokļus par izpildes problēmām. Dalībnieki uzsvēra, ka ir grūti pierādīt nodomu attiecībā uz plānotu novecošanos.

Valsts iestādes norādīja, ka tām trūkst tehnisko zināšanu, lai varētu ieviest vidiskuma norādes, un tām bija domstarpības par to, vai spēkā esošās Negodīgas komercprakses direktīvas noteikumu izpilde ir efektīva.

- **Ietekmes novērtējums**

Šis priekšlikums ir balstīts uz ietekmes novērtējumu¹⁷. Komisijas Regulējuma kontroles padome (RKP) 2021. gada 5. februārī vispirms sniedza negatīvu atzinumu (ar izsmeļošām piezīmēm).

Pēc tam, kad sākotnējais projekts tika būtiski pārskatīts, RKP 2021. gada 17. septembrī sniedza pozitīvu atzinumu ar turpmākām piezīmēm¹⁸. Ietekmes novērtējuma I pielikumā ir paskaidrots, kā tika ņemtas vērā RKP piezīmes.

Ietekmes novērtējumā ir konstatētas divas problēmas, kas iedalītas vairākās apakšproblēmās. Divas galvenās konstatētās problēmas ir šādas.

- (1) Patērētājiem tirdzniecības vietā trūkst uzticamas informācijas, lai veiktu vidiski ilgtspējīga patēriņa izvēli.
- (2) Patērētāji saskaras ar maldinošu komercpraksi saistībā ar produktu ilgtspēju.

Pirmā problēma ir sīkāk iedalīta šādās apakšproblēmās.

- 1.1. Uzticamas informācijas trūkums par produktu vidiskajiem raksturlielumiem.
- 1.2. Uzticamas informācijas trūkums par preču darbmūžu.
- 1.3. Uzticamas informācijas trūkums par produktu remontējamību.

Otrā problēma ir sīkāk iedalīta šādās apakšproblēmās.

- 2.1. Patērētājiem tiek pārdoti produkti, kas nekalpo tik ilgi, cik tie varētu, vai tik ilgi, cik patērētāji to sagaida (“agrīna novecošanās”).
- 2.2. Patērētāji saskaras ar neskaidrām vai vāji pamatotām uzņēmumu vidiskuma norādēm (“zaļmaldināšanu”).
- 2.3. Patērētāji saskaras ar ilgtspējas marķējumu un digitālās informācijas rīkiem, kas ne vienmēr ir pārredzami vai uzticami.

Tika apsvērti vairāki politikas risinājumi katrai atsevišķai apakšproblēmai. Balstoties uz vairāku kritēriju analīzi, ko papildina (daļēja) izmaksu un ieguvumu analīze un dažādu apsvērto risinājumu samērīguma kvalitatīvs novērtējums, šo problēmu risināšanai tika ierosināta šāda piecu vēlamu politikas risinājumu kombinācija.

- (1) Informēšana par to, vai ir vai nav pieejama informācija par ražotāja sniegtas ilgizturības komercgarantijas esamību un par laikposmu, kurā tiek sniegti programmatūras bezmaksas atjauninājumi (lai risinātu 1.2. apakšproblēmu).

¹⁷ SWD(2022) 82.

¹⁸ SEC(2022) 165.

- (2) Attiecīgā gadījumā / ja ir pieejama informācija – remontējamības indeksa norādīšana vai citas attiecīgas informācijas par remontu sniegšana (lai risinātu 1.3. apakšproblēmu).
- (3) Dažu tādu konstatēto prakšu aizliegums, kas saistītas ar agrīnu novecošanos (lai risinātu 2.1. apakšproblēmu).
- (4) Nepamatotu vispārinātu vai neskaidru vidiskuma norāžu aizliegums un kritēriju noteikšana, lai novērtētu vidiskuma norāžu godīgumu nolūkā panākt to pārredzamību un patērētāju uzticēšanos (lai risinātu 2.2. apakšproblēmu).
- (5) Kritēriju noteikšana ilgtspējas marķējuma un digitālās informācijas rīku godīguma novērtēšanai, lai nodrošinātu to pārredzamību un to, ka patērētāji tiem var uzticēties (lai risinātu 2.3. apakšproblēmu).

1.1. apakšproblēma (uzticamas informācijas trūkums par produktu vidiskajiem raksturlielumiem)

Tika uzskatīts, ka obligātās prasības informēt par vidiskajiem raksturlielumiem vislabāk varētu ieviest ar nozaru tiesību aktiem, jo attiecīgie raksturlielumi būtiski atšķiras atkarībā no produktu kategorijas. Tāpēc ietekmes novērtējumā netika ierosināts vēlamais politikas risinājums šīs apakšproblēmas risināšanai.

1.2. apakšproblēma (uzticamas informācijas trūkums par preču darbmūžu)

Vēlamais risinājums nodrošinātu, ka patērētāji ir labāk informēti par preču, ko tie iegādājas, ilgzturību, jo ražotāja sniegtā ilgzturības komercgarantija lieliski simbolizē preces ilgzturību.

Turklāt tirgotāju pienākums informēt patērētāju par garantijas ilgumu vai gadījumā, ja garantijas nav, par tās neesamību stimulētu tirgotājus konkurēt ar šādu garantiju sniegšanu un ilgumu, tādējādi netieši stimulējot tādu produktu ražošanu, kuriem ir ilgāks darbmūžs.

Vēl viens risinājums, kas tika apsvērts, lai risinātu šo apakšproblēmu, bija pienākums informēt patērētājus par preču paredzamo darbmūžu. Tomēr tas netika izraudzīts, jo netika uzskatīts par iespējamu standartizētā veidā aprēķināt paredzamo darbmūžu visiem produktu veidiem, uz kuriem attiecas darbības joma.

1.3. apakšproblēma (uzticamas informācijas trūkums par produktu remontējamību)

Vēlamais politikas risinājums nodrošinātu, ka patērētāji tirdzniecības vietā saņems uzticamu informāciju par preces remontējamību, – tā tiks sniegta remontējamības indeksa veidā, – ja tāds ir konkrētajai produktu kategorijai un ja tāds ir paredzēts Savienības tiesību aktos.

Ja šāds remontējamības indekss nav piemērojams vai pieejams, šis risinājums nodrošinātu, ka patērētājiem tiek sniegta cita būtiska informācija par remontu (ja tāda ir pieejama), piemēram, informācija par maiņas daļu (arī to pasūtīšanas procedūru), remonta pakalpojumu vai remonta rokasgrāmatu pieejamību.

2.1. apakšproblēma (produkti, kas nekalpo tik ilgi, cik vajadzētu)

Vēlamais risinājums nodrošinātu, ka patērētāji ir labāk aizsargāti pret to, ka preces vai pakalpojumi tiek tirgoti, neatklājot, ka tie ir izstrādāti tā, lai tie nolietotos agrāk, nekā patērētājs varētu sagaidīt.

Konkrētas prakses noteikšana par “agrīnas novecošanās praksi” atvieglot patērētāju tiesību aizsardzības iestāžu izpildes darbu.

Vēl viens risinājums, kas tika apsvērts, lai risinātu šo apakšproblēmu, bija vākt pierādījumus par tādu produktu agrīnu atteici, kurus identificējušas pilnvarotās iestādes. Tomēr šis risinājums netika izraudzīts, jo netika uzskatīts, ka tas sniegtu ievērojamu labumu patērētājiem.

2.2. apakšproblēma (neskaidra vai nepamatota vidiskuma norāde)

Vēlamais risinājums nodrošinātu patērētāju aizsardzību pret zaļmaldināšanu, jo personām, kas sniedz šādas norādes, būs jāievēro noteikts standarts. Tas arī atvieglotu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības iestādēm.

2.3. apakšproblēma (neskaidrs/nepamatots ilgtspējas marķējums / digitālās informācijas rīki)

Vēlamais risinājums nodrošinātu patērētāju aizsardzību pret maldināšanu, kas notiek, izmantojot šādus marķējumus un rīkus.

Vēl viens risinājums, kas tika apsvērts, lai risinātu šo apakšproblēmu, bija ilgtspējas marķējuma un digitālās informācijas rīku iepriekšēja apstiprināšana ar kādas ES struktūras starpniecību. Tomēr šis risinājums netika izraudzīts, jo tika uzskatīts, ka tirgotājiem rastos nesamērīgs slogs.

Paredzams, ka, ieviešot vēlamo politikas risinājumu kombināciju, patērētāju labklājība 15 gadu laikā palielināsies vismaz par **12,5–19,4 miljardiem EUR** (vidēji aptuveni par **1 miljardu EUR** gadā). Tā arī dos labumu videi, jo saskaņā ar daļēju aplēsi 15 gadu laikā kopumā ietaupītais **CO₂ ekvivalents** būs **5–7 Mt CO₂ ekvivalenta**. Tajā pašā laikā uzņēmumiem būs jāpielāgojas, un paredzams, ka tas izmaksās **9,1–10,4 miljardus EUR**. Tas nozīmē, ka **vienam uzņēmumam** radīsies vidējās vienreizējās izmaksas **556–568 EUR** apmērā, kam seko kārtējās ikgadējās izmaksas gadā **64–79 EUR** apmērā par attiecīgo periodu. No otras puses, uzņēmumi gūs arī ļoti svarīgu labumu saistībā ar vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, jo patērētājus pašlaik maldinošiem uzņēmumiem sava prakse būs jāsaskaņo ar patiesi ilgtspējīgu praksi. Paredzams, ka vēlamo risinājumu **izpilde** no valsts pārvaldes iestāžu puses izmaksās vidēji aptuveni **440 000–500 000 EUR gadā** katrai dalībvalstij.

Lai nodrošinātu pilnīgu saskaņotību ar citām iniciatīvām, ko Komisija pašlaik sagatavo, tika nolemts, ka daži ietekmes novērtējumā izraudzītie vēlamo politikas risinājumu elementi, ar kuriem risinātu 2.2. apakšproblēmu (neskaidra vai nepamatota vidiskuma norāde) un 2.3. apakšproblēmu (neskaidrs/nepamatots ilgtspējas marķējums / digitālās informācijas rīki), tiks īstenoti, izmantojot nevis šo iniciatīvu, bet gan citas iniciatīvas.

• Normatīvā atbilstība un vienkāršošana

2017. gadā publicētais atbilstības pārbaudes ziņojums liecināja, ka kopumā ES tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā nav īpaši apgrūtināši nedz absolūtā izteiksmē, nedz salīdzinājumā ar citām ES regulējuma jomām¹⁹. Tādējādi, ņemot vērā labumu, ko sniedz ES tiesību akti, aizsargājot patērētājus un veicinot vienoto tirgu, šajos izvērtējumos tika konstatētas tikai ierobežotas iespējas attiecībā uz sloga samazināšanu.

¹⁹ Papildu informācijai sk. atbilstības pārbaudes ziņojuma 6.2.4. nodaļu saitē <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/59332>

Ņemot vērā uzsvāru uz izpildi un digitalizāciju, netika izdarīti konkrēti secinājumi par ES patērētāju tiesību ieguldījumu ilgtspējīgā patēriņā. Tomēr, kad vien tas ir iespējams un būtiski, šis instruments balstās uz minētā darba gaitā apkopotajiem konstatējumiem un secinājumiem.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar Pamattiesību hartas 38. pantu, saskaņā ar kuru ES nodrošina patērētāju tiesību augstu aizsardzības līmeni. Tas tiks nodrošināts šādi:

- (a) tiks uzlabota tirdzniecības vietā sniegtās informācijas par ilgzturību un remontējamību uzticamība un
- (b) novērsta maldinoša komercprakse, kas saistīta ar zaļmaldināšanu, un neuzticamu un nepārredzamu ilgtspējas marķējumu un ilgtspējas informācijas rīku izmantošana, kā arī agrīna novecošanās.

Precizējums par to, kas ir negodīga komercprakse attiecībā uz vidiskuma norāžu sniegšanu, ilgtspējas marķējuma un ilgtspējas informācijas rīku izmantošanu un agrīnu novecošanos, palīdzēs īstenot Hartas 16. pantu, kas garantē darījumdarbības brīvību saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi.

Visbeidzot, iespēcinot patērētājus pieņemt vidiski ilgtspējīgākus lēmumus par pirkumu, priekšlikumā ir ievērotas Hartas 37. pantā noteiktās tiesības uz augstu vides aizsardzības līmeni un vides kvalitātes uzlabošanu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija ne vēlāk kā piecus gadus pēc šīs direktīvas pieņemšanas Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par tās piemērošanu. Šajā ziņojumā novērtēs direktīvas piemērošanu.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Tā kā ar šo priekšlikumu tiek ieviesti konkrēti grozījumi divās spēkā esošās direktīvās, dalībvalstīm būtu jāsniedz Komisijai konkrēto grozījumu teksts valstu noteikumos vai, ja šādi grozījumi netiek veikti, jāpaskaidro, ar kādiem konkrētiem valsts tiesību aktiem jau īsteno priekšlikumā paredzētos grozījumus.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. pants – grozījumi Direktīvā 2005/29/EK

Ar priekšlikuma 1. pantu groza Direktīvu 2005/29/EK, atjauninot tādu produkta īpašību sarakstu, attiecībā uz kurām gadījumā, ja tirgotājs krāpj patērētāju, to var uzskatīt par maldinošu darbību. Divas jaunas komercprakses ir arī iekļautas to darbību sarakstā, kuras uzskatāmas par maldinošām, ja tās rosina vai, visticamāk, rosinās vidusmēra patērētāju pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Informācijas sarakstam pievieno jaunu punktu, kurā norādītā informācija uzskatāma par būtisku konkrētas komercprakses gadījumā, un, to nesniedzot, attiecīgo komercpraksi var uzskatīt par maldinošu. Turklāt tādu komercpraksi, kas jebkādos apstākļos uzskatāmas par negodīgām, saraksts ir paplašināts, iekļaujot tajā prakses, kas saistītas ar produktu agrīnu novecošanos un zaļmaldināšanu.

Direktīvas 2005/29/EK 6. panta 1. punktā noteiktais produkta īpašību saraksts, par kurām tirgotājs nedrīkst krāpt patērētāju, ir grozīts, lai tajā iekļautu “ietekmi uz vidi vai sociālo ietekmi, “ilgizturību” un “remontējamību”. Attiecībā uz komercpraksi, kas uzskatāma par maldinošu rīcību, ja tā rosina vai, visticamāk, rosinās vidusmēra patērētājam pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, Direktīvas 2005/29/EK 6. panta 2. punktā ir pievienotas **divas papildu prakses**:

- vidiskuma norāžu sniegšana saistībā ar turpmāko vidisko sniegumu, ja nenorāda skaidras, objektīvas un pārbaudāmas saistības un mērķus un nepastāv neatkarīga uzraudzības sistēma;
- ieguvumu, kurus attiecīgajā tirgū uzskata par ierastu praksi, reklamēšana patērētājiem.

Direktīvas 2005/29/EK 7. pantā noteiktās informācijas sarakstu, kurā norādītā informācija uzskatāma par būtisku konkrētas komercprakses gadījumā, un, to nesniedzot, attiecīgo komercpraksi var uzskatīt par maldinošu, paplašina, lai iekļautu šādu punktu:

- ja tirgotājs sniedz pakalpojumu, ar ko salīdzina produktus, arī izmantojot ilgspējas informācijas rīku, tad informāciju par salīdzināšanas metodi, salīdzinātajiem produktiem un minēto produktu piegādātājiem, un par pasākumiem minētās informācijas atjaunināšanai, uzskata par būtisku.

Direktīvas 2005/29/EK I pielikumam pievienotas šādas **desmit papildu komercprakses**, kas jebkādos apstākļos uzskatāmas par negodīgām.

- Izvietot tādu ilgspējas marķējumu, kas nav balstīts uz sertifikācijas shēmu vai ko nav noteikušas publiskas iestādes.
- Sniegt vispārīnātu vidiskuma norādi, attiecībā uz kuru tirgotājs nespēj pierādīt atzītu izcilu vidisko sniegumu.
- Sniegt vidiskuma norādi attiecībā uz visu produktu, ja tā faktiski attiecas tikai uz konkrētu produkta aspektu.
- Kā īpašu tirgotāja piedāvājuma iezīmi pasniegt tādas prasības, kas visiem attiecīgās produktu kategorijas produktiem Savienības tirgū ir noteiktas ar likumu.
- Neinformēt patērētāju, ka kāds programmatūras atjauninājums negatīvi ietekmēs tādu preču izmantošanu, kurām ir digitāli elementi, vai dažas minēto preču funkcijas pat tad, ja programmatūras atjauninājums uzlabos citu elementu darbību.
- Neinformēt patērētāju par to, ka pastāv tāda preces funkcija, kas ir ieviesta preces ilgizturības ierobežošanai.
- Norādīt, ka precei ir konkrēta ilgizturība tās lietošanas laika vai intensitātes ziņā, ja tas tā nav.
- Aprakstīt produktus kā tādus, ko iespējams remontēt, ja tas tā nav, vai arī neinformēt patērētāju par to, ka preces nav iespējams remontēt saskaņā ar tiesību aktu prasībām.
- Mudināt patērētāju nomainīt preces patērējamās sastāvdaļas agrāk, nekā tas ir nepieciešams tehnisku iemeslu dēļ.
- Neinformēt par to, ka prece ir izstrādāta tā, lai ierobežotu tās funkcionalitāti, ja tiek izmantotas tādas patērējamās sastāvdaļas, maiņas daļas vai piederumi, ko nodrošina cits, nevis sākotnējais ražotājs.

2. pants – grozījumi Direktīvā 2011/83/ES

Ar priekšlikuma 2. pantu groza Direktīvu 2011/83/ES attiecībā uz informāciju, kas pirms līguma noslēgšanas jāsniedz patērētājiem, slēdzot distances līgumus un ārpus uzņēmuma telpām noslēdzamus līgumus, un citus līgumus, kas nav distances līgumi vai ārpus uzņēmuma telpām noslēdzami līgumi, it īpaši attiecībā uz informāciju par preču ilgizturību un remontējamību.

Ar šo pantu arī groza direktīvu attiecībā uz informāciju, kas ir jādara zināma patērētājiem tieši pirms pasūtījuma izdarīšanas, ja distances līgumus noslēdz, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus.

Attiecībā uz informāciju, kas patērētājiem jāsniedz pirms līguma noslēgšanas, slēdzot līgumus, kuri nav distances līgumi vai ārpus uzņēmuma telpām noslēdzami līgumi, Direktīvas 2011/83/ES 5. panta 1. punktā sniegtajam sarakstam par informāciju, kas jāsniedz patērētājam skaidrā un saprotamā veidā, ir pievienoti seši papildu punkti.

Šajos sešos papildu punktos norāda:

- informāciju par ilgizturības komercgarantijas, ko ražotājs sniedz attiecībā uz visu veidu precēm, esamību un ilgumu, ja ražotājs šādu informāciju ir darījis pieejamu;
- informāciju par to, ka ražotājs nav informējis par ražotāja ilgizturības garantiju attiecībā uz enerģiju patērējošām precēm;
- tā laikposma esamību un ilgumu, kurā ražotājs apņemas nodrošināt programmatūras atjauninājumus precēm, kurām ir digitāli elementi;
- tā laikposma esamību un ilgumu, kurā pakalpojumu sniedzējs apņemas nodrošināt digitālā satura un digitālo pakalpojumu programmatūras atjauninājumus;
- saskaņā ar Savienības tiesību aktiem piemērojamo preces remontējamības indeksu;
- citu informāciju par remontu, ja Savienības līmenī nav pieejams remontējamības indekss, piemēram, informāciju par maiņas daļu pieejamību un remonta rokasgrāmatu.

Attiecībā uz informāciju, kas jāsniedz patērētājiem pirms līguma noslēgšanas, slēdzot distances līgumus vai ārpus uzņēmuma telpām noslēdzamus līgumus, Direktīvas 2011/83/ES 6. panta 1. punktā sniegtajam sarakstam (par informāciju, kas jāsniedz patērētājam skaidrā un saprotamā veidā) tiek pievienoti tie paši seši punkti.

Attiecībā uz informāciju, kas jādara zināma patērētājiem tieši pirms pasūtījuma izdarīšanas, ja distances līgumus noslēdz, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus, saskaņā ar Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 2. punktu sniedzamās informācijas sarakstam tiek pievienota informācija par ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas esamību un ilgumu (vai – enerģiju patērējošu preču gadījumā – par to, ka šāda informācija nav sniegta).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz patērētāju iespēcināšanu zaļās pārkārtošanās procesam, nodrošinot viņiem labāku aizsardzību pret negodīgu praksi un viņu labāku informētību, groza Direktīvu 2005/29/EK un Direktīvu 2011/83/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²⁰,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Lai novērstu negodīgu komercpraksi, kas neļauj patērētājiem izdarīt ilgtspējīga patēriņa izvēli, piemēram, praksi, kura saistīta ar preču agrīnu novecošanos, maldinošām vidiskuma norādēm ("zaļmaldināšanu"), nepārredzamiem un neuzticamiem ilgtspējas marķējumiem vai ilgtspējas informācijas rīkiem, Savienības patērētāju tiesībās būtu jāievieš īpaši noteikumi. Tas ļautu valstu kompetentajām iestādēm efektīvi vērsties pret šādu praksi. Nodrošinot patērētājiem godīgas vidiskuma norādes, viņi varēs izvēlēties produktus, kas videi patiešām ir labāki nekā konkurējošie produkti. Tas veicinās konkurenci virzībā uz vidiski ilgtspējīgākiem produktiem, tādējādi samazinot negatīvo ietekmi uz vidi.
- (2) Minētie jauni noteikumi būtu jāievieš, grozot 6. un 7. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/29/EK²¹ saistībā ar tādu komercpraksi, kas uzskatāma par maldinošu un tādējādi aizliedzamu, katru gadījumu novērtējot atsevišķi, un grozot I pielikumu Direktīvā 2005/29/EK, tajā iekļaujot konkrētu maldinošu praksi, kura jebkuros apstākļos uzskatāma par negodīgu un tādējādi aizliegtu.
- (3) Lai atturētu tirgotājus no patērētāju krāpšanas attiecībā uz viņu produktu ietekmi uz vidi vai sociālo ietekmi, ilgizturību vai remontējamību, tai skaitā maldināšanas produktu vispārējā sniegumā, Direktīvas 2005/29/EK 6. panta 1. punkts būtu jāgroza, pēc katra atsevišķā gadījuma izvērtēšanas produkta galveno īpašību sarakstā, attiecībā

²⁰ O V C , , . lpp.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).

uz kurām tirgotāja praksi var uzskatīt par maldinošu, pievienojot produkta ietekmi uz vidi vai sociālo ietekmi, ilgzturību un remontējamību. Patērētājus nedrīkstētu maldināt arī tirgotāju sniegtā informācija par produktu sociālo ilgtspēju, piemēram, par darba apstākļiem, ieguldījumu labdarībā vai dzīvnieku labturību.

- (4) Vidiskuma norādes, it īpaši ar klimatu saistītas norādes, arvien vairāk tiek saistītas ar nākotnes sniegumu, proti, līdz noteiktam datumam pārejot uz oglekļneitralitāti vai klimatneitralitāti, vai ar līdzīgu mērķi. Sniedzot šādas norādes, tirgotāji rada iespaidu, ka patērētāji, iegādājoties to produktus, veicina mazoglekļa ekonomiku. Lai nodrošinātu šādu norāžu godīgumu un ticamību, būtu jāgroza Direktīvas 2005/29/EK 6. panta 2. punkts, lai pēc katra gadījuma atsevišķas izvērtēšanas aizliegtu šādas norādes, ja tās nav pamatotas ar skaidrām, objektīvām un pārbaudāmām tirgotāja saistībām un mērķiem. Šādas norādes būtu jāatbalsta arī ar neatkarīgu uzraudzības sistēmu, lai uzraudzītu tirgotāja progresu attiecībā uz saistībām un mērķiem.
- (5) Vēl viena iespējami maldinoša komercprakse, kas būtu jāpievieno konkrētajai praksei, uz kuru attiecas Direktīvas 2005/29/EK 6. panta 2. punkts, ir tāda labuma reklamēšana patērētājiem, kas faktiski ir ierasta prakse attiecīgajā tirgū. Piemēram, ja ķīmiskas vielas neesamība ir ierasta prakse kāda konkrēta produkta tirgū, tad tās neesamības kā produkta īpašas iezīmes popularizēšana varētu būt negodīga komercprakse.
- (6) Arvien plašāk tirgvedībā tiek izmantota produktu salīdzināšana, balstoties uz to vidiskajiem vai sociālajiem aspektiem, arī izmantojot ilgtspējas informācijas rīkus. Lai nodrošinātu, ka šāda salīdzināšana nemaldina patērētājus, būtu jāgroza Direktīvas 2005/29/EK 7. pants ar mērķi noteikt, ka patērētājam tiek sniegta informācija par salīdzināšanas metodi, salīdzinātajiem produktiem un minēto produktu piegādātājiem, kā arī par informācijas atjaunināšanas pasākumiem. Tam būtu jānodrošina, ka patērētāji, izmantojot šādus pakalpojumus, pieņem labāk pamatotus lēmumus par darījumu veikšanu. Salīdzināšanai vajadzētu būt objektīvai, it īpaši salīdzinot produktus, kas pilda tādu pašu funkciju, šajā nolūkā izmantojot vienotu metodi un vienotus pieņēmumus, kā arī salīdzinot salīdzināto produktu būtiskas un pārbaudāmas pazīmes.
- (7) Tādu ilgtspējas marķējumu izvietošana, kuri nav balstīti uz sertifikācijas shēmu vai kurus nav noteikušas publiskas iestādes, būtu jāaizliedz, iekļaujot šādu praksi Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma sarakstā. Sertifikācijas shēmai būtu jāatbilst minimālajiem pārredzamības un ticamības nosacījumiem. Gadījumos, kad ilgtspējas marķējumu noteikusi publiska iestāde, tā izvietošanai arī turpmāk nav nepieciešama sertifikācijas shēma vai papildu izteikšanas un norādīšanas veidi attiecībā uz pārtikas produktiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1169/2011 35. pantu. Šis noteikums papildina Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma 4. punktu, kas aizliedz norādīt, ka tirgotāju, tirgotāja komercpraksi vai produktu ir sertificējusi, ieteikusi vai atļāvusi lietot valsts vai privāta struktūra, bet tas neatbilst patiesībai, vai ja tādu norādi sniedz neatbilstīgi sertifikācijas, ieteikuma vai lietojuma atļaujas nosacījumiem.
- (8) Gadījumos, kad ilgtspējas marķējuma izvietošana ietver komerciālu paziņojumu, kas liek domāt vai rada iespaidu, ka produkts pozitīvi ietekmē vidi vai ietekmes uz vidi nav vai ka tas videi kaitē mazāk nekā konkurējoši produkti, minētais ilgtspējas marķējums arī būtu jāuzskata par vidiskuma norādi.
- (9) Direktīvas 2005/29/EK I pielikums arī būtu jāgroza, lai aizliegtu sniegt vispārinātas vidiskuma norādes, kas neatbilst atzītam izcilam vidiskajam sniegumam, kurš attiecas uz norādi. Šādu vispārinātu vidiskuma norāžu piemēri ir, piemēram, “videi draudzīgs”, “dabai draudzīgs”, “eko”, “zaļš”, “dabas draugs”, “ekoloģisks”, “videi piemērots”,

“klimatam draudzīgs”, “vidi saudzējošs”, “oglekļa ziņā nekaitīgs”, “oglekļa ziņā neitrāls”, “oglekļa ziņā pozitīvs”, “klimatneitrāls”, “energoefektīvs”, “bionoārdāms”, “biobāzēts” vai līdzīgi paziņojumi, kā arī plašākas norādes, piemēram, “apzinīgs” vai “atbildīgs”, kas liek domāt vai rada iespaidu par izcilu vidisko sniegumu. Šādas vispārinātas vidiskuma norādes būtu jāaizliedz, kad izcilu vidisko sniegumu nevar pierādīt vai kad norādes specifiskācija nav skaidri un pamanāmi norādīta tajā pašā informācijas nesējā, piemēram, tajā pašā reklāmas klipā, produkta iepakojumā vai tiešsaistes pārdošanas saskarnē. Piemēram, norāde “bionoārdāms” saistībā ar produktu būtu vispārināta norāde, savukārt norāde par to, ka “iekpojums ir bionoārdāms, to kompostējot mājsaimniecībā viena mēneša laikā”, būtu īpaša norāde, uz kuru šis aizliegums neattiecas.

- (10) Izcilu vidisko sniegumu var pierādīt, norādot atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 66/2010²² vai dalībvalstīs oficiāli atzītām ekomarķējuma sistēmām vai augstākam vidiskajam sniegumam attiecībā uz konkrētu vidiskuma aspektu saskaņā ar citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, piemēram, atbilstību A klasei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369²³. Attiecīgajam izcilajam vidiskajam sniegumam vajadzētu būt saistītam ar norādi. Piemēram, vispārinātu norādi “energoefektīvs” varētu izmantot, balstoties uz izcilu vidisko sniegumu saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1369. Turpretī vispārinātu norādi “bionoārdāms” nevarētu balstīt uz izcilu vidisko sniegumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010, ciktāl konkrētajos ES ekomarķējuma kritērijos, kas saistīti ar attiecīgo produktu, nav prasību par bionoārdāmību.
- (11) Cita maldinoša komercprakse, kas jebkuros apstākļos būtu jāaizliedz un tādējādi jāpievieno Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma sarakstam, ir vidiskuma norāde attiecībā uz visu produktu, ja tā faktiski attiecas tikai uz konkrētu produkta aspektu. Tā tas būtu, piemēram, gadījumā, kad produktu tirgū laiž kā “izgatavotu, izmantojot pārstrādātu materiālu”, radot iespaidu, ka viss produkts ir izgatavots no pārstrādāta materiāla, lai gan faktiski no pārstrādāta materiāla ir izgatavots tikai iepakojums.
- (12) Aprites ekonomikas rīcības plānā²⁴ ir paredzēts, ka noteikumi par vidiskuma norādēm jānosaka, izmantojot produktu un organizācijas vidiskās pēdas metodes. Papildu prasības attiecībā uz vidiskuma norādēm būs jānosaka konkrētos Savienības tiesību aktos. Minētās jaunās prasības palīdzēs sasniegt zaļā kursa²⁵ mērķi, proti, ļaut pircējiem pieņemt ilgtspējīgākus lēmumus un samazināt zaļmaldināšanas risku, izmantojot uzticamu, salīdzināmu un pārbaudāmu informāciju.
- (13) Jebkuros apstākļos būtu arī jāaizliedz kā īpašu tirgotāja piedāvājuma iezīmi pasniegt prasības, kas visiem attiecīgās produktu kategorijas produktiem, arī importētiem produktiem, Savienības tirgū noteiktas ar tiesību aktiem, un tās jāpievieno Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma sarakstam. Šo aizliegumu varētu piemērot, piemēram, gadījumos, kad tirgotājs reklamē, ka attiecīgajā produktā nav iekļauta konkrēta ķīmiska viela, lai gan šī viela ar likumu jau ir aizliegta attiecībā uz visiem minētās produktu kategorijas produktiem Savienībā. Savukārt aizliegums nebūtu jāattiecinā uz komercpraksi, kas veicina tirgotāju vai produktu atbilstību tiesību aktu

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 66/2010 (2009. gada 25. novembris) par ES ekomarķējumu (OV L 27, 30.1.2010., 1. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017.).

²⁴ COM(2020) 98 final (2020. gada 11. marts).

²⁵ COM(2019) 640 final (2019. gada 11. decembris).

prasībām, kuras piemēro tikai dažiem produktiem, bet ne citiem tās pašas kategorijas konkurējošiem produktiem Savienības tirgū, piemēram, produktiem, kuru izcelsme ir ārpus ES.

- (14) Lai uzlabotu patērētāju labklājību, Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma grozījumos būtu jāpievēršas arī vairākiem prakses veidiem, kas saistīti ar agrīnu novecošanos, tostarp plānotai novecošanās praksei, kuru saprot kā tirdzniecības politiku, kas ietver apzinātu produkta plānošanu vai izstrādi, paredzot ierobežotu tā lietderīgās lietošanas laiku, lai tas pēc noteikta laika priekšlaicīgi novecotos vai pārstātu funkcionēt. Tādu produktu, attiecībā uz kuriem ir sagaidāms, ka tie kalpos ilgāk, nekā tie faktiski kalpo, iegāde rada kaitējumu patērētājiem. Turklāt agrīnas novecošanās praksei kopumā ir negatīva ietekme uz vidi, jo kļūst vairāk materiālu atkritumu. Tāpēc vēršanās pret minēto praksi, visticamāk, arī samazinātu atkritumu daudzumu un veicinātu ilgtspējīgāku patēriņu.
- (15) Būtu jāaizliedz neinformēt patērētāju, ka kāds programmatūras atjauninājums, arī drošības atjauninājums, negatīvi ietekmēs tādu preču izmantošanu, kurām ir digitāli elementi, vai dažas minēto preču funkcijas pat tad, ja atjauninājums uzlabos citu elementu darbību. Piemēram, aicinot patērētājus atjaunināt operētājsistēmu savā viedtālrunī, tirgotājam būs jāinformē patērētājs par to, vai šāda atjaunināšana negatīvi ietekmēs kādas viedtālruna funkcijas darbību.
- (16) Būtu arī jāaizliedz neinformēt patērētāju par to, ka pastāv tāda preces funkcija, kas ir ieviesta preces ilgizturības ierobežošanai. Piemēram, šāda funkcija varētu būt programmatūra, kas pēc noteikta laika aptur vai pazemina preces funkcionalitāti, vai arī tā varētu būt aparatūra, kura izstrādāta tā, lai pēc noteikta laika pārstātu darboties. Aizliegums neinformēt patērētājus par šādām preču funkcijām papildina un neietekmē patērētājiem pieejamos tiesiskās aizsardzības līdzekļus gadījumā, ja tās neatbilst prasībām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/771²⁶. Lai šādu komercpraksi uzskatītu par negodīgu, nebūtu nepieciešams pierādīt, ka funkcijas mērķis ir veicināt attiecīgās preces aizstāšanu. Tādu funkciju izmantošana, kas ierobežo preču ilgizturību, būtu jānošķir no tādas ražošanas prakses, kurā izmanto vispārēji zemas kvalitātes materiālus vai procesus, kā rezultātā tiek ierobežota preču ilgizturība. Preces neatbilstību, ko rada zemas kvalitātes materiālu vai procesu izmantošana, arī turpmāk reglamentētu noteikumi par preču atbilstību, kas izklāstīti Direktīvā (ES) 2019/771.
- (17) Saskaņā ar Direktīvas 2005/29/EK I pielikumu būtu jāaizliedz prakse prakse norādīt, ka precei ir noteikta ilgizturība, ja tas tā nav. Tas tā būtu, piemēram, gadījumā, kad tirgotājs informē patērētājus, ka veļas mazgāšanas mašīna ir paredzēta, lai veiktu noteiktu skaitu mazgāšanas ciklu, bet veļas mazgāšanas mašīnas faktiskās izmantošanas laikā izrādās, ka tas tā nav.
- (18) Tāpat arī būtu jāgroza Direktīvas 2005/29/EK I pielikums, lai aizliegtu produktus aprakstīt kā tādus, ko iespējams saremontēt, ja šāds remonts nav iespējams, kā arī neinformēt patērētājus, ka preču remonts nav iespējams saskaņā ar tiesību aktu prasībām.

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28. lpp.).

- (19) Ar Direktīvu 2005/29/EK aizliedzot minēto praksi attiecībā uz ilgizturību un remontējamību, dalībvalstu patērētāju tiesību aizsardzības iestādes iegūtu papildu izpildes rīku labākai patērētāju interešu aizsardzībai gadījumos, kad tirgotāji neievēro Savienības tiesību aktos noteiktās prasības par preču ilgizturību un remontējamību.
- (20) Cita prakse, kas saistīta ar agrīnu novecošanos un kas būtu jāaizliedz un jāpievieno Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma sarakstam, ir mudināt patērētāju nomainīt produkta patērējamās sastāvdaļas agrāk, nekā tas būtu nepieciešams tehnisku iemeslu dēļ. Šāda prakse maldina patērētāju, rosinot domāt, ka, nenomainot preces patērējamās sastāvdaļas, tā vairs nedarbosies, tādējādi viņš iegādājas vairāk patērējamo sastāvdaļu, nekā tas ir nepieciešams. Piemēram, būtu aizliegta prakse, izmantojot printera iestatījumus, mudināt patērētāju nomainīt printera tintes kasetnes, pirms tās patiešām ir tukšas, lai stimulētu papildu tintes kasetņu iegādi.
- (21) Būtu arī jāgroza Direktīvas 2005/29/EK I pielikums, lai aizliegtu patērētāju neinformēšanu par to, ka prece ir izstrādāta tā, lai ierobežotu tās funkcionalitāti, ja tiek izmantotas tādas patērējamās sastāvdaļas, maiņas daļas vai piederumi, ko nodrošina cits, nevis sākotnējais ražotājs. Piemēram, būtu aizliegts tirgot printerus, kas izstrādāti tā, lai ierobežotu to funkcionalitāti, ja tiek izmantotas tintes kasetnes, ko nodrošina cits, nevis printera sākotnējais ražotājs, ja šī informācija netiek atklāta patērētājam. Šāda prakse varētu maldināt patērētājus, un tie iegādātos alternatīvu tintes kasetni, kas minētajam printerim nav piemērota, tādējādi radot nevajadzīgas remonta izmaksas, atkritumu plūsmas vai papildu izmaksas saistībā ar pienākumu izmantot sākotnējā ražotāja patērējamās sastāvdaļas, ko patērētājs nevarēja paredzēt iegādes brīdī. Tāpat būtu aizliegts tirgot viedierīces, kas izstrādātas tā, lai ierobežotu to funkcionalitāti, ja izmanto lādētājus, kurus nodrošina cits, nevis sākotnējais ražotājs, ja šī informācija netiek atklāta patērētājam.
- (22) Lai patērētāji varētu pieņemt labāk pamatotus lēmumus un lai stimulētu pieprasījumu pēc ilglietojuma precēm un to piegādi, pirms līguma noslēgšanas par visu veidu precēm būtu jāsniedz konkrēta informācija par produkta ilgizturību un remontējamību. Turklāt attiecībā uz precēm, kurām ir digitāli elementi, digitālo saturu un digitālajiem pakalpojumiem patērētāji būtu jāinformē par laikposmu, kurā ir pieejami programmatūras bezmaksas atjauninājumi. Tāpēc Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES²⁷ būtu jāgroza, lai patērētājiem informāciju par ilgizturību, remontējamību un atjauninājumu pieejamību sniegtu pirms līguma noslēgšanas. Informācija patērētājiem būtu jāsniedz skaidrā un saprotamā veidā un saskaņā ar Direktīvā (ES) 2019/882²⁸ noteiktajām piekļūstamības prasībām. Pienākums sniegt šo informāciju patērētājiem papildina un neietekmē patērētāju tiesības, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/770²⁹ un (ES) 2019/771³⁰.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/770 (2019. gada 20. maijs) par dažiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādes līgumu aspektiem (OV L 136, 22.5.2019., 1. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28. lpp.).

- (23) Labs preces ilgizturības rādītājs ir ražotāja sniegtā ilgizturības komercgarantija Direktīvas (ES) 2019/771 17. panta nozīmē. Tāpēc Direktīva 2011/83/ES būtu jāgroza, lai konkrēti pieprasītu tirgotājiem, kas pārdod preces, informēt patērētājus par ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas esamību visu veidu precēm, ja ražotājs šo informāciju dara pieejamu.
- (24) Patērētāju vēlmēm neatbilstošas ierobežotas ilgizturības problēma visvairāk ir saistīta ar enerģiju patērējošām precēm, proti, precēm, kuras darbojas, izmantojot ārēju enerģijas avotu. Patērētāji arī ir visvairāk ieinteresēti saņemt informāciju par šīs kategorijas preču paredzamo ilgizturību. Šo iemeslu dēļ tikai attiecībā uz šo preču kategoriju patērētāji būtu jāinformē par to, ka ražotājs nav sniedzis informāciju par to, ka ir ražotāja sniegta ilgizturības komercgarantija ar vairāk nekā divu gadu derīgumu.
- (25) Preces, kurām ir enerģiju patērējoši komponenti, gadījumā, ja minētie komponenti ir tikai piederumi un neuztur minēto preču pamatfunkciju, piemēram, apģērba vai apavu dekoratīvs apgaismojums vai velosipēda elektriskais lukturis, nav klasificējamās kā enerģiju patērējošas preces.
- (26) Ņemot vērā saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/771 noteikto minimālo divu gadu ilgo pārdevēja atbildības par neatbilstību laikposmu un to, ka daudzas produktu atteices rodas pēc diviem gadiem, tirgotāja pienākums informēt patērētājus par ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas esamību un ilgumu būtu jāpiemēro garantijām, kuru ilgums ir vairāk nekā divi gadi.
- (27) Lai patērētājiem, salīdzinot preces pirms līguma noslēgšanas, būtu vieglāk pieņemt uz informāciju labāk balstītu lēmumu par darījuma veikšanu, tirgotājiem būtu jāinformē patērētāji par ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas visai precei, – nevis konkrētiem preces komponentiem, – esamību un ilgumu.
- (28) Ražotājam un pārdevējam vajadzētu būt iespējai piedāvāt cita veida un jebkāda ilguma komercgarantijas un garantijas remontu. Tomēr patērētājam sniegtajai informācijai par citām šādām komercgarantijām vai pakalpojumiem nevajadzētu maldināt patērētāju par ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas esamību un ilgumu, kura attiecas uz visu precī un kuras ilgums pārsniedz divus gadus.
- (29) Lai veicinātu konkurenci starp ražotājiem attiecībā uz tādu preču ilgizturību, kurām ir digitāli elementi, tirgotājiem, kas pārdod minētās preces, būtu jāinformē patērētāji par minimālo laikposmu, kurā ražotājs apņemas piegādāt programmatūras atjauninājumus šādām precēm. Tomēr, lai izvairītos patērētājus pārslogot ar informāciju, šāda informācija būtu jāsniedz tikai tad, ja šis laikposms ir ilgāks nekā ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas termiņš, jo minētā garantija ietver atjauninājumu, arī drošības atjauninājumu, nodrošināšanu, kas nepieciešami, lai saglabātu preču, kurām ir digitāli elementi, vajadzīgās funkcijas un sniegumu. Turklāt informācija par ražotāja saistībām nodrošināt programmatūras atjauninājumus ir būtiska tikai tad, ja pārdošanas līgums par precēm, kurām ir digitāli elementi, paredz digitālā satura vai digitālā pakalpojuma vienreizēju piegādi, attiecībā uz kuru piemēro Direktīvas (ES) 2019/771 7. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Turpretī nevajadzētu noteikt jaunu pienākumu sniegt minēto informāciju, ja pārdošanas līgumā ir paredzēta digitālā satura vai digitālā pakalpojuma pastāvīga piegāde kādā laikposmā, jo attiecībā uz minētajiem līgumiem Direktīvas (ES) 2019/771 7. panta 3. punkta b) apakšpunktā, atsaucoties uz 10. panta 2. vai 5. punktu, ir noteikts laikposms, kurā pārdevējam ir jānodrošina, ka patērētājs tiek informēts par atjauninājumiem un tie viņam tiek piegādāti.

- (30) Tāpat tirgotājiem, kas piedāvā digitālu saturu un digitālus pakalpojumus, būtu arī jāinformē patērētāji par minimālo laikposmu, kurā digitālā satura vai digitālā pakalpojuma sniedzējs, – ja pakalpojuma sniedzējs nav tirgotājs, – apņemas nodrošināt programmatūras atjauninājumus, arī drošības atjauninājumus, kas nepieciešami, lai uzturētu digitālā satura un digitālo pakalpojumu atbilstību. Informācija par piegādātāja saistībām nodrošināt programmatūras atjauninājumus ir būtiska tikai tad, ja līgums paredz vienreizēju piegādi vai virkni atsevišķu piegāžu, attiecībā uz kuru piemēro Direktīvas (ES) 2019/770 8. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Turpretī nevajadzētu noteikt jaunu pienākumu sniegt minēto informāciju, ja līgumā ir paredzēta pastāvīga piegāde kādā laikposmā, jo attiecībā uz minētajiem līgumiem Direktīvas (ES) 2019/770 8. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts laikposms, kurā pārdevējam ir jānodrošina, ka patērētājs tiek informēts par atjauninājumiem un tie viņam tiek piegādāti.
- (31) Lai patērētāji varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par darījuma veikšanu un izvēlēties preces, kuras ir vieglāk saremontēt, tirgotājiem pirms līguma noslēgšanas par visu veidu precēm attiecīgā gadījumā būtu jānorāda preces remontējamības indekss, ko ražotājs nodrošinājis saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.
- (32) Saskaņā ar Direktīvas 2011/83/ES 5. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 6. panta 1. punkta m) apakšpunktu tirgotājiem, pirms patērētājam līgums kļūst saistošs, ir pienākums sniegt tam informāciju par garantijas remonta esamību un nosacījumiem, arī remonta pakalpojumiem, ja šādi pakalpojumi tiek sniegti. Turklāt, lai nodrošinātu, ka patērētāji ir labi informēti par preču, ko tie iegādājas, remontējamību, ja remontējamības indekss saskaņā ar Savienības tiesību aktiem nav noteikts, tirgotājiem par visu veidu precēm būtu jāsniedz cita būtiska informācija par remontu, kuru ražotājs ir darījis pieejamu, piemēram, informācija par maiņas daļu pieejamību un lietotāja un remonta rokasgrāmatu.
- (33) Tirgotājiem būtu jāsniedz patērētājiem informācija par ražotāja sniegtās ilgizturības komercgarantijas esamību un ilgumu, atjauninājumu sniegšanas minimālo laikposmu un informācija par remontu, kas nav remontējamības indekss, ja digitālā satura vai digitālā pakalpojuma ražotājs vai sniedzējs, ja tas nav tirgotājs, dara pieejamu attiecīgo informāciju. It īpaši tirgotājam attiecībā uz precēm būtu jānodod patērētājiem informācija, kuru ražotājs ir sniedzis tirgotājam vai kā citādi paredzējis darīt patērētājam pieejamu pirms līguma noslēgšanas, to norādot uz paša produkta, tā iepakojuma vai birkām un marķējumiem, un ar kuru patērētājs parasti iepazītos pirms līguma noslēgšanas. Nevajadzētu pieprasīt, lai tirgotājs aktīvi meklētu šādu ražotāja informāciju, piemēram, konkrētu produktu tīmekļa vietnēs.
- (34) Direktīvai 2005/29/EK un Direktīvai 2011/83/ES arī turpmāk vajadzētu darboties kā “drošības tīklam”, kas nodrošina, ka visās nozarēs var saglabāt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, papildinot ar konkrētām nozarēm un produktiem saistītus Savienības tiesību aktus, kuri prevalē kolīzijas gadījumā.
- (35) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, nodrošināt to, ka patērētāji var pieņemt labāk pamatotus lēmumus par darījumu veikšanu, lai tiktu veicināts ilgtspējīgs patēriņš, izskaust praksi, kas kaitē ilgtspējīgai ekonomikai un maldina patērētājus attiecībā uz ilgtspējīga patēriņa izvēli, un nodrošināt, ka Savienības patērētāju tiesību aizsardzības tiesisko regulējumu piemēro labāk un konsekventi, bet problēmas Savienības mēroga būtības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes

principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

- (36) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem³¹ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā 2005/29/EK

Direktīvu 2005/29/EK groza šādi:

- (1) direktīvas 2. pantam pievieno šādu o)–y) punktu:

“o) “vidiskuma norāde” ir jebkurš ziņojums vai apgalvojums, kas nav obligāts saskaņā ar Savienības vai valstu tiesību aktiem, arī teksts, ilustrēts, grafisks vai jebkāda veida simbolisks atveidojums, arī marķējumi, zīmoli, uzņēmumu nosaukumi vai produktu nosaukumi, saistībā ar komercpaziņojumu, kurā tieši vai netieši norāda, ka produktam vai tirgotājam ir pozitīva ietekme uz vidi vai tās nav vai ka negatīvā ietekme uz vidi ir mazāka nekā attiecīgi citu produktu vai tirgotāju ietekme, vai to ietekme laika gaitā ir uzlabojusies;

p) “eksplicīta vidiskuma norāde” ir teksta veidā vai ilgtspējas marķējumā ietverta vidiskuma norāde;

q) “vispārināta vidiskuma norāde” ir jebkura eksplicīta vidiskuma norāde, kas nav ietverta ilgtspējas marķējumā, ja norādes specifikācija nav skaidri un pamanāmi norādīta tajā pašā informācijas nesējā;

r) “ilgtspējas marķējums” ir jebkura publiska vai privāta brīvprātīgi izvietota uzticības zīme, kvalitātes zīme vai līdzīga zīme, kuras mērķis ir nošķirt un popularizēt produktu, procesu vai uzņēmumu, atsaucoties uz tā vidiskuma un/vai sociālajiem aspektiem. Tas neattiecas uz obligātu marķējumu, kas prasīti saskaņā ar Savienības vai valstu tiesību aktiem;

s) “sertifikācijas shēma” ir trešās personas verifikācijas shēma, kura saskaņā ar pārredzamiem, taisnīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem ir pieejama visiem tirgotājiem, kas vēlas un spēj izpildīt shēmas prasības, un saskaņā ar kuru apliecina produkta atbilstību konkrētām prasībām un kuras ietvaros veiktā atbilstības uzraudzība ir objektīva, pamatojas uz starptautiskiem, Savienības vai valstu standartiem un procedūrām un to īsteno no shēmas īpašnieka un tirgotāja neatkarīga puse;

³¹ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

t) “ilgtspējas informācijas rīks” ir tirgotāja vai tā vārdā uzturēta programmatūra, arī tīmekļa vietne, tīmekļa vietnes daļa vai lietotne, kas sniedz patērētājiem informāciju par produktu vidiskuma vai sociālajiem aspektiem vai kas salīdzina produktus, ņemot vērā šos aspektus;

u) “atzīts izcils vidiskais sniegums” ir vidiskais sniegums, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 66/2010*, valsts vai reģionālām EN ISO 14024 I tipa ekomarķējuma sistēmām un ko oficiāli atzīst saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 66/2010 11. pantu, vai augstāks vidiskais sniegums saskaņā ar citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem;

v) “ilgizturība ” ir ilgizturība, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/771** 2. panta 13) punktā;

w) “programmatūras atjauninājums” ir bezmaksas atjauninājums, tostarp drošības atjauninājums, kas nepieciešams, lai saglabātu preču, kurām ir digitāli elementi, digitālo saturu un digitālo pakalpojumu atbilstību saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/770 un (ES) 2019/771;

x) “patērējamā sastāvdaļa” ir jebkurš preces komponents, ko lieto atkārtoti un kas jāaizstāj, lai prece darbotos, kā paredzēts;

y) “funkcionalitāte” ir funkcionalitāte, kā definēts Direktīvas (ES) 2019/771 2. panta 9) punktā;

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 66/2010 (2009. gada 25. novembris) par ES ekomarķējumu (OV L 27, 30.1.2010., 1. lpp.).

** Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28. lpp.).”;

(2) direktīvas 6. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) produkta galvenās īpašības, piemēram, tā pieejamība, labumi, riski, izpildījums, sastāvs, ietekme uz vidi vai sociālā ietekme, piederumi, ilgizturība, remontējamība, garantijas apkalpošana un sūdzību izskatīšanas procedūra, izgatavošanas vai sniegšanas metode un laiks, piegāde, atbilsme nolūkam, pielietojums, daudzums, sīks apraksts, ģeogrāfiskā un komerciālā izcelsme vai rezultāti, ko var gaidīt, to lietojot, vai ar šo produktu veikto testu vai pārbažu rezultāti vai būtiskas īpašības.”;

(b) panta 2. punktam pievieno šādu d) un e) apakšpunktu:

“d) vidiskuma norāžu sniegšanu saistībā ar turpmāko vidisko sniegumu, ja nenorāda skaidras, objektīvas un pārbaudāmas saistības un mērķus un nepastāv neatkarīga uzraudzības sistēma;

e) ieguvumu, kurus attiecīgajā tirgū uzskata par ierastu praksi, reklamēšanu patērētājiem.”;

(3) direktīvas 7. pantam pievieno šādu 7. punktu:

“7. Ja tirgotājs sniedz pakalpojumu, ar ko salīdzina produktus, arī izmantojot ilgspējas informācijas rīku, tad informāciju par salīdzināšanas metodi, salīdzinātajiem produktiem un minēto produktu piegādātājiem, kā arī par pasākumiem, kuri ieviesti minētās informācijas atjaunināšanai, uzskata par būtisku.”;

(4) direktīvas I pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

2. pants

Grozījumi Direktīvā 2011/83/ES

Direktīvu 2011/83/ES groza šādi:

(1) direktīvas 2. pantu groza šādi:

(a) pantā iekļauj šādu 3.a) punktu:

“3.a) “enerģiju patērējoša prece” ir jebkura prece, kas ir atkarīga no enerģijas ielaides (elektroenerģijas, fosilā kurināmā un atjaunīgajiem energoresursiem), lai tā darbotos, kā paredzēts;”;

(b) iekļauj šādu 14.a) līdz 14.e) punktu:

“14.a) “ilgizturības komercgarantija” ir ražotāja sniegta ilgizturības komercgarantija, kas minēta Direktīvas (ES) 2019/771 17. pantā, saskaņā ar kuru ražotājs visā minētās garantijas derīguma laikposmā ir tieši atbildīgs patērētājam par preču labošanu vai nomaiņu;

14.b) “ilgizturība” ir ilgizturība, kas definēta Direktīvas (ES) 2019/771 2. panta 13) punktā;

14.c) “ražotājs” ir ražotājs, kas definēts Direktīvas (ES) 2019/771 2. panta 4. punktā;

14.d) “remontējamības indekss” ir indekss, kas izsaka preces piemērotību remontam un kas noteikts, pamatojoties uz saskaņā ar Savienības tiesību aktiem noteiktu metodi;

14.e) “programmatūras atjauninājums” ir bezmaksas atjauninājums, tostarp drošības atjauninājums, kas nepieciešams, lai saglabātu preču, kurām ir digitāli elementi, digitālo saturu un digitālo pakalpojumu atbilstību saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/770 un (ES) 2019/771;”;

(2) direktīvas 5. panta 1. punktu groza šādi:

(a) iekļauj šādu ea) līdz ed) punktu:

“ea) attiecībā uz visām precēm – ja ražotājs to dara pieejamu, tad informācija par to, ka uz precēm attiecas ilgizturības komercgarantija, un par tās ilgumu laika vienībās, ja minētā ilgizturības garantija attiecas uz visu precī un tās ilgums pārsniedz divus gadus;

eb) attiecībā uz enerģiju patērējošām precēm – ja ražotājs nedara pieejamu ea) punktā minēto informāciju, informācija par to, ka ražotājs nav sniedzis informāciju par to, ka pastāv ilgizturības komercgarantija uz laiku, kas pārsniedz divus gadus. Šī informācija ir vismaz tikpat labi pamanāma kā jebkura cita informācija par garantijas remonta un komercgarantiju esamību un nosacījumiem, kas sniegti saskaņā ar e) apakšpunktu;

ec) attiecībā uz precēm, kurām ir digitāli elementi – ja ražotājs šādu informāciju dara pieejamu, minimālais laikposms, kas izteikts laika vienībās, kurā ražotājs nodrošina programmatūras atjauninājumus, izņemot gadījumus, kad līgumā ir paredzēta digitālā satura vai digitālā pakalpojuma pastāvīga piegāde kādā laikposmā. Ja informācija par ilgizturības komercgarantijas esamību ir sniegta saskaņā ar ea) punktu, informāciju par atjauninājumiem sniedz, ja minētos atjauninājumus piegādā laikposmā, kas ir ilgāks nekā nekā ilgizturības komercgarantija;

ed) attiecībā uz digitālo saturu un digitālajiem pakalpojumiem – ja to sniedzējs nav tirgotājs un dara šādu informāciju pieejamu, minimālais laikposms, kas izteikts laika vienībās, kurā pakalpojumu sniedzējs nodrošina programmatūras atjauninājumus, izņemot gadījumus, kad līgumā ir paredzēta digitālā satura vai digitālā pakalpojuma pastāvīga piegāde kādā laikposmā;”;

(b) pievieno šādu i) un j) apakšpunktu:

“i) attiecīgā gadījumā preču remontējamības indekss;

j) ja i) apakšpunktu nepiemēro, informācija, ko ražotājs darījis pieejamu par maiņas daļu pieejamību, arī par to pasūtīšanas procedūru, un par lietotāja un remonta rokasgrāmatas pieejamību.”;

(3) direktīvas 6. panta 1. punktu groza šādi:

(a) iekļauj šādu ma) līdz md) punktu:

“ma) attiecībā uz visu veidu precēm – ja ražotājs to dara pieejamu, tad informācija par to, ka uz precēm attiecas ilgizturības komercgarantija, un par tās ilgumu laika vienībās, ja minētā ilgizturības garantija attiecas uz visu precī un tās ilgums pārsniedz divus gadus;

mb) attiecībā uz enerģiju patērējošām precēm – ja ražotājs nedara pieejamu ma) punktā minēto informāciju, informācija par to, ka ražotājs nav sniedzis informāciju par to, ka pastāv ilgizturības komercgarantija uz laiku, kas pārsniedz divus gadus. Šī informācija ir vismaz tikpat labi pamanāma kā jebkura cita informācija par garantijas remonta un komercgarantiju esamību un nosacījumiem, kas sniegti saskaņā ar m) apakšpunktu;

mc) attiecībā uz precēm, kurām ir digitāli elementi – ja ražotājs šādu informāciju dara pieejamu, minimālais laikposms, kas izteikts laika vienībās, kurā ražotājs nodrošina programmatūras atjauninājumus, izņemot gadījumus, kad līgumā ir paredzēta digitālā satura vai digitālā pakalpojuma pastāvīga piegāde kādā laikposmā. Ja informācija par ilgizturības komercgarantijas esamību ir sniegta saskaņā ar ma) punktu, informāciju par atjauninājumiem sniedz, ja minētos atjauninājumus piegādā laikposmā, kas ir ilgāks nekā ilgizturības komercgarantija;

md) attiecībā uz digitālo saturu un digitālajiem pakalpojumiem – ja to sniedzējs nav tirgotājs un dara šādu informāciju pieejamu, minimālais laikposms, kas izteikts laika vienībās, kurā pakalpojumu sniedzējs nodrošina programmatūras atjauninājumus, izņemot gadījumus, kad līgumā ir paredzēta digitālā satura vai digitālā pakalpojuma pastāvīga piegāde kādā laikposmā;”;

(b) pievieno šādu u) un v) apakšpunktu:

“u) attiecīgā gadījumā preču remontējamības indekss;

v) ja u) apakšpunktu nepiemēro, informācija, ko ražotājs darījis pieejamu par maiņas daļu pieejamību, arī par to pasūtīšanas procedūru, un par lietotāja un remonta rokasgrāmatas pieejamību.”;

(4) direktīvas 8. panta 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

Ja saskaņā ar distances līgumu, ko slēdz, izmantojot elektroniskus sakaru līdzekļus, patērētājam ir pienākums maksāt, tirgotājs patērētājam skaidri un nepārprotami, un tieši pirms patērētājs izdara pasūtījumu, sniedz 6. panta 1. punkta a), e), apakšpunktā, ma), mb) punktā, o) un p) apakšpunktā minēto informāciju.”.

3. pants

Komisijas ziņojuma sniegšana un pārskatīšana

Pēc [*pieciem gadiem pēc pieņemšanas*] Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu.

Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno attiecīgos tiesību aktu priekšlikumus.

4. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais [*18 mēnešus pēc pieņemšanas*] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Tās piemēro minētos noteikumus, sākot no [*24 mēnešiem pēc pieņemšanas*].

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

5. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

6. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*